DECLARACIÓ DE L'AGULLA

FEM CRÉIXER EL PARC DE L'AGULLA

UN GRAN PULMÓ VERD AL COR DEL PLA DE BAGES

La Declaració de l'Agulla proposa, bàsicament, que els espais a l'entorn de l'Agulla -entre el parc actual i la zona del parc de bombers i la Rosaleda- haurien d'esdevenir un parc central per al desenvolupament dels usos de lleure i esports a l'aire lliure dels municipis del pla de Bages. Així mateix, en la Declaració es deixa palès que aquests espais formen una peça clau per assegurar el manteniment d'un corredor ecològic entre els rius Cardener i Llobregat i per relacionar els diferents espais agrícoles i forestals del pla de Bages.

Existeixen pressions diverses que pretenen estendre la taca urbana als espais de l'entorn de l'Agulla. Això comportaria malbaratar les potencialitats d'aquests espais com a gran àrea verda destinada a l'esbarjo, als esports, a l'educació ambiental i a la preservació patrimonial de la Sèquia.

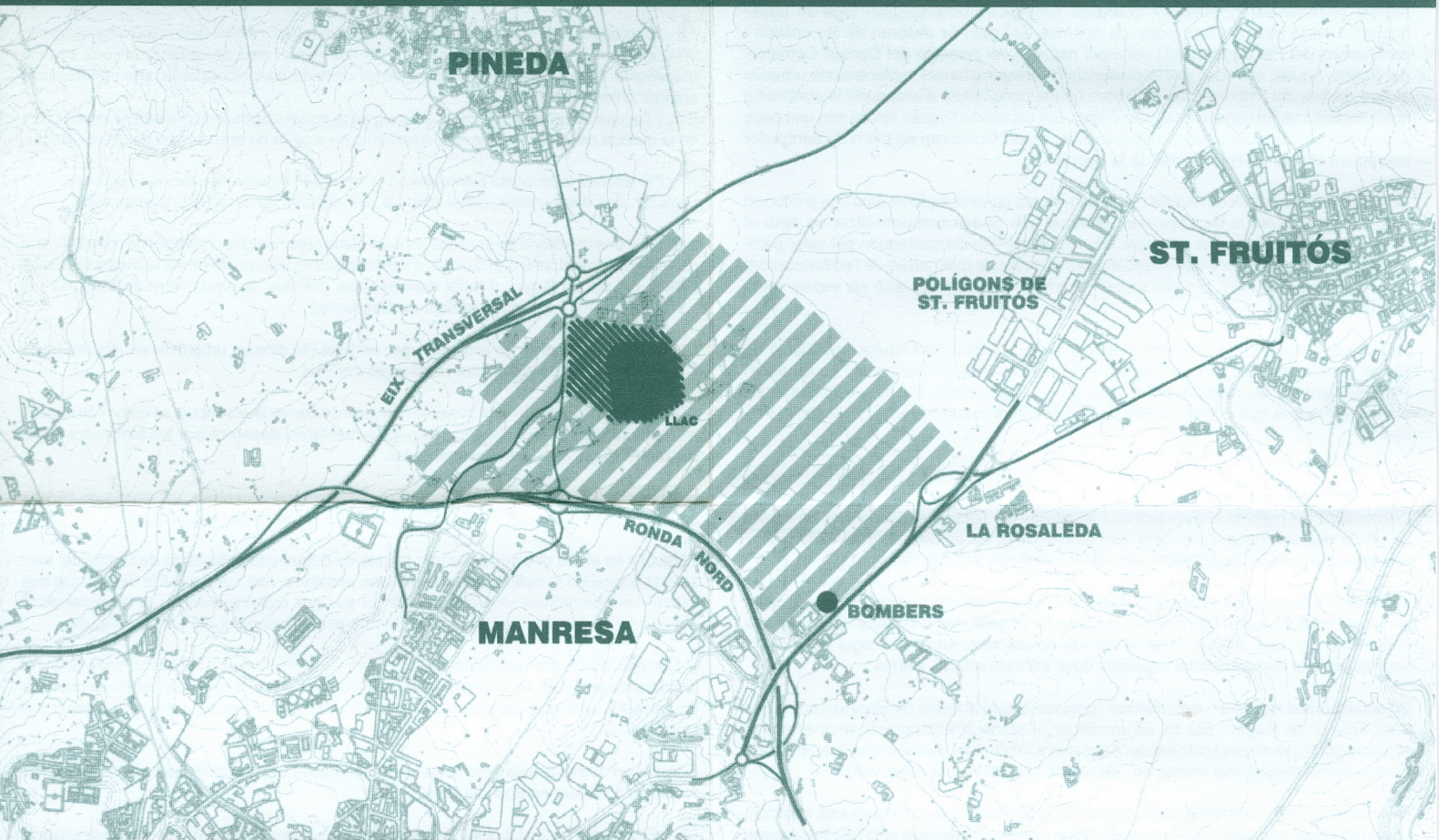

UN GRAN PARC CENTRAL QUE ESDEVINGUI MARCA DE QUALITAT DEL CONJUNT DE MUNICIPIS DEL PLA DE BAGES

PARC ACTUAL DE L'AGULLA

PROPOSTA DE CREIXEMENT DEL PARC

ENTITATS IMPULSORES DE LA DECLARACIÓ DE L'AGULLA:

Col·legi d'Arquitectes de Catalunya –Delegació del Bages-Berguedà-, Col·legi de Geògrafs a Catalunya, Centre d'Estudis del Bages, Institució Catalana d'Història Natural –Delegació del Bages-, Col·lectiu Ecologista l'Alzina, Universitat Politècnica de Catalunya –Escola Universitària Politècnica de Manresa-, Federació d'Associacions de Veïns de Manresa, Federació d'Associacions de Veïns del Bages, Societat Catalana d'Ordenació del Territori, Agrupació d'Arquitectes Urbanistes de Catalunya, Centre Excursionista Montserrat, Centre Excursionista de la Comarca del Bages, Òmnium Cultural –Delegació del Bages- i Unió de Pagesos.

Declaració de l'Agulla

La protecció dels espais lliures -pels seus valors ecològics, agrícoles, forestals, paisatgístics o de lleure- ha adquirit un protagonisme creixent en el planejament urbanístic i la seva importància estratègica és, avui dia, tan important com la de les àrees de producció o les infraestructures.

Valors dels espais a l'entorn de l'Agulla

Els espais agrícoles existents a l'entorn del parc de l'Agulla i el parc mateix, concentren una sèrie de valors que converteixen aquesta àrea del pla de Bages en una marca de qualitat, de representació i de referència del conjunt de municipis del pla de Bages.

Els espais de l'entorn de l'Agulla reuneixen valors en els tres aspectes següents:
- valor com a àrea central dels usos de lleure dels municipis del pla de Bages.
- valor com a element que permet assegurar la continuïtat dels espais lliures del pla de Bages.
- valors geogràfics, patrimonials i agrícoles.

Els espais a l'entorn de l'Agulla són un punt de referència de l'ús de lleure per als ciutadans dels municipis del pla de Bages. Representen un espai comú de tranquil·litat, de repòs, d'esbarjo, de verd, de vistes per a les poblacions del seu entorn. L'aigua –la Sèquia, l'embassament de l'Agulla, la bifurcació de la Sèquia en dos ramals- és un valor singular i irrepetible d'aquest lloc.

Dels espais de l'Agulla en neixen, o hi arriben, bona part dels recorreguts que els ciutadans del pla de Bages utilitzem en les nostres hores de lleure i de pràctica de l'esport: recorreguts que a peu o en bicicleta transcorren per espais agrícoles o forestals de gran qualitat. Aquests recorreguts, ja interessants per si mateixos, relliguen els diferents indrets d'esbarjo a l'aire lliure del pla de Bages: el parc actual de l'Agulla, els aiguamolls de la Bòbila, el santuari de Joncadella, la Sèquia, les vores del Llobregat, Sant Benet accessible des dels camins que ressegueixen el Llobregat, etc. Per tant, els espais a l'entorn de l'Agulla juguen un paper de porta o de node –accessible a peu, en bicicleta i en ferrocarril- del conjunt dels espais del lleure extensiu del pla de Bages.

Els espais a l'entorn de l'Agulla formen una peça clau que assegura la continuïtat del corredor agrícola que uneix els dos rius del pla de Bages: el Cardener i el Llobregat. Aquest corredor –amb valors de connexió ecològica i paisatgística- juga un paper important en la interconnexió entre els dos rius tal i com es desprèn de les anàlisis i conclusions del *Pla de protecció del medi natural i del paisatge* del Consell Comarcal del Bages. Aquest corredor, per la presència d'infraestructures i implantacions urbanes al llarg de l'eix del Llobregat, és dels pocs que té possibilitats d'assegurar la continuïtat entre els dos rius en l'àmbit del pla de Bages. Els espais de l'Agulla també són una peça imprescindible per assegurar la continuïtat dels espais lliures cap als plans de Santpedor resseguint el curs de la via verda de la Sèquia.

No cal dir que els espais de l'Agulla mantenen encara un valor agrícola amb una producció hortícola i de conreus de secà com la vinya que poden compatibilitzar-se amb el desenvolupament dels usos de lleure. Els espais de l'Agulla destaquen pel valor patrimonial que li confereix la Sèquia amb els seu dos ramals que neixen de l'embassament de l'Agulla. Aquesta obra civil del segle XIV pren tot el seu valor amb els espais verds que l'envolten.

La posició elevada d'alguns punts dels espais de l'entorn de l'Agulla, la situació de l'àmbit en la carena de partició d'aigües entre els dos rius, converteixen l'Agulla en un lloc privilegiat per als reconeixement dels elements geogràfics del pla de Bages i dels elements llunyans que actuen de teló de fons (el Montcau, Montserrat, Collbaix, el Pirineu...).

Diagnòstic d'amenaces i riscos

L'èxit mateix del parc de l'Agulla actual, l'atractivitat de ciutadans que genera, comporta de per si una amenaça; l'amenaça de morir d'èxit si no es destina més espai per al desenvolupament de les activitats esportives i de lleure actuals i futures.

L'execució de la ronda Nord de Manresa i l'eix Transversal van comportar una dificultat important d'accés a peu i en bicicleta a l'àrea de l'Agulla des d'algunes de les nostres poblacions. Per tant, caldria evitar el risc de no resoldre, en el que sigui possible, la segregació que han comportat aquestes dues infraestructures viàries.

En aquest àmbit existeixen expectatives i pressions -tant al terme de Manresa com al de Sant Fruitós de Bages- per tal de modificar el planejament per construir-hi noves implantacions industrials i d'activitats. Aquestes expectatives representen una amenaça clara al manteniment dels espais de l'entorn de l'Agulla com a espai verd.

Així mateix, la Direcció General de Carreteres de la Generalitat de Catalunya està redactant una proposta per construir una nova carretera que uniria el nus del Guix amb l'eix Transversal. L'execució d'aquesta proposta, que trepitja la traça del ramal de la Sèquia cap a Viladordis, acabaria d'encerclar l'actual parc de l'Agulla pel costat est. Per tant, els riscos de segregació de l'àrea del parc de l'Agulla s'acabarien d'agreujar del tot.

Amb tot aquests fets, existeix també, un risc evident de desaparició de les explotacions agrícoles menys rendibles d'aquesta àrea.

Potencialitats d'usos i incompatibilitats

Vistos els valors i les vocacions del lloc sembla evident que els usos apropiats per als espais de l'entorn del parc de l'Agulla són els que haurien de permetre consolidar i desenvolupar els usos de lleure, usos esportius a l'aire lliure (alguns d'ells relacionats amb l'aigua), activitats d'educació ambiental i activitats d'educació patrimonial (relacionades amb la Sèquia i els seus ramals).
És fonamental per no perdre el seu valor estratègic, de posició i d'accessibilitat, potenciar el paper d'aquests espais com a node d'estructuració dels recorreguts de lleure que s'estenen pel pla de Bages.
Així mateix, pel fet de formar part intrínseca del patrimoni del pla de Bages, es creu convenient mantenir-hi i compatibilitzar-hi usos agrícoles d'horta o de secà, entre aquests la vinya.

Vistes les potencialitats i els valors que es detecten en aquests espais, es fa evident que el seu desenvolupament i preservació són incompatibles amb la construcció de noves carreteres que travessin l'àmbit o amb noves implantacions d'edificació que estenguin la taca urbana a l'interior d'aquest espai.

Les entitats sotasignants, un cop vistos els valors, les potencialitats i les amenaces existents als espais que envolten l'actual parc de l'Agulla, fan pública la següent DECLARACIÓ:

1 Els espais a l'entorn de l'Agulla presenten uns valors i unes potencialitats úniques per esdevenir un parc central per al desenvolupament dels usos de lleure, d'esports a l'aire lliure, d'educació ambiental i patrimonial al servei dels municipis del pla de Bages. Aquests usos s'haurien de desenvolupar dins un mosaic format per peces agrícoles i masses arbrades.

2 Aquesta àrea de parc hauria d'abastar un àmbit que, *com a mínim, anés des del final* del regadiu del Poal fins a la carretera de Vic en el seu tram entre els nusos del Guix -a Manresa- i el de la Rosaleda -a Sant Fruitós-. Aquest àmbit proposat hauria de permetre mantenir un corredor sense edificar que anés des del Cardener fins al Llobregat.

3 Aquests espais a l'entorn del parc de l'Agulla formen una peça estratègica que permet relacionar els diferents espais agrícoles, forestals i fluvials del pla de Bages; és a dir, actua de node -lloc d'arribada, lloc de sortida, punt de pas- dels diferents espais per on s'estén l'ús de lleure dels nostres municipis (indrets d'esbarjo, la Sèquia i els seus ramals, xarxa de camins per recórrer a peu o recorreguts per anar en bicicleta).

4 La proposta d'impulsar l'àrea de l'Agulla com a parc central dels nostres municipis és una oportunitat única de disposar d'un ampli espai verd de qualitat en una posició estratègica. Aquesta oportunitat és imprescindible de no malbaratar-la com han fet altres entorns urbans del país.
Evitar l'ocupació urbana d'aquesta àrea significa poder disposar d'un element identificador de la qualitat del paisatge que tots voldríem com a carta de presentació del pla de Bages.

5 Per afrontar la proposta plantejada es fa necessari impulsar les accions següents:
a. Iniciar, des d'ara mateix, actuacions de planejament de caràcter supramunicipal.

b. Establir una moratòria de modificacions de plans generals que pretenguin la reclassificació de sòls actualment no urbanitzables, d'infraestructures viàries i de noves activitats en l'àmbit central del pla de Bages (l'espai delimitat pels dos rius, la ronda Nord de Manresa i la carretera BV-4511 de Callús al Pont de Cabrianes).

c. Impulsar la concreció de propostes per part del Pla director urbanístic del pla de Bages i del Pla territorial parcial de les comarques centrals.

d. Avançar en la definició d'un projecte que permeti convertir els espais a l'entorn de l'Agulla en "mirador del pla de Bages" on es puguin mantenir i desenvolupar les funcions socials, territorials i agrícoles abans esmentades.

e. Incloure, dins el Pla territorial parcial de les comarques centrals, els espais de l'Agulla com a element clau en el corredor agrícola entre el Cardener i el Llobregat.

f. Recollir en el Pla director urbanístic del pla de Bages una delimitació de l'àmbit del parc central plantejat i la definició dels seus usos possibles. Així mateix el Pla director cal que estudiï les alternatives viàries que evitin el pas per aquesta àrea de la nova carretera plantejada per la Direcció General de Carreteres pel costat est del parc de l'Agulla.

g. Corregir els efectes segregadors de la nova ocupació industrial del Grau entre el Guix i la Rosaleda aprovada recentment. L'ordenació d'aquest sector industrial hauria de mantenir un corredor verd que permetés donar continuïtat a la connexió entre el Cardener i el Llobregat.

h. Posar en marxa la línia ferroviària Manresa-l'Agulla-Santpedor-Sallent per a passatgers en dies d'afluència en aquesta àrea.

6 Emplacem les institucions (locals, comarcals i nacionals) a impulsar aquest projecte de parc als espais de l'entorn de l'Agulla.

7 Ens comprometem a divulgar a la ciutadania la necessitat d'impulsar aquesta proposta d'espai verd com a patrimoni i valor afegit per al conjunt del pla de Bages.

8 Animem la resta d'entitats i col·lectius de la comarca a sumar-se a la present declaració.

25 d'abril del 2003

Consulta document íntegre: www.dembcncoac.org/bages-bergueda/DeclaracioAgulla.pdf
Per a adhesions: e-mail: agulla@correu.vilaweb.com Fax. 93 8751750